

Cienījamā Virsvalde!
Cienījamie kolēģi Baznīcas tiesību komisijā!

Pirms LELB 28.Sinodes, kas notika 2021.gada augustā, kopīgi strādājām pie priekšlikumiem labojumiem Satversmē, kas definētu ordinētu diakonu kalpošanu mūsu Baznīcā. Gan laika trūkuma dēļ, gan arī apzinoties, ka tam vēl nebija gatavi, tad atlikām šo labojumu apsriešanu un pieņemšanu uz šo pirmsainodes laiku. Tagad, kad priekšlikumu iesniegšanai labojumiem Satversmē ir pienācis termiņa noslēgums, iesniedzu savā vārdā tos priekšlikumus, ko iepriekš apspriedām un nonācām pie kādiem rezultātiem.

LELB Kapituls šos priekšlikumus, kā arī Noteikumus par diakona kalpošanu un Diakona ordinācijas solījuma tekstu bija nodevis apsriešanai iecirkņu konventos 2020.gada oktobrī. Tādēļ šajā dokumentā esmu saglabājis toreiz Kapitulā apspriesto priekšlikumu formulējumu, vienīgi esmu precizējis 1.panta diakona termina definīciju, kuru vajadzēja precizēt, lai tā iekļautu atšķirību no mācītāja.
Lūdzu pieņemt šos priekšlikumus labojumiem LELB Satversmē un veikt priekšdarbus, lai sagatavotu tos apsriešanai LELB saskaņā ar pieņemto kārtību.

Klāt pie labojumiem LELB Satversmē ir Sinodē apstiprināmi Noteikumi par Diakona kalpošanu un Ordinācijas solījums, ko diakoni parakstīs, līdzīgi kā tas ir mācītājiem. Lūdzu pieņemt apsriešanai Baznīcā arī LELB Noteikumus par diakona kalpošanu un Diakona ordinācijas solījuma tekstu.

Dzintars Laugalis
Ikšķilē, 2022.gada 4.augustā

Priekšlikumi labojumiem LELB Satversmē sakarā ar diakona amata kā garīdznieka amata ieviešanu LELB

Pants, kurā ieteikti labojumi	Priekšlikuma tekssts	Pamatojums	BTK atzinums/vieteikums
1.p. Satversmē ir lietoti šādi termini: Garīdznieki:	5 ¹⁾) Diakons – ordinēts garīdznieks, karitatīvai, lūgšanai un Dieva Vārda kalpošanai draudzes mācītāja vai bīskapa	Satversmē nepieciešams definēt, ka diakons ir ordinēts garīdznieks. Jautājums vai vajadzētu pārdēvēt LELB mācītāju sarakstu par LELB garīdznieku sarakstu, kurā ir visi	1. Saistītais dokuments: "LELB mācītāju saraksts". Grozit nosaukumu uz "LELB garīdznieku saraksts".

	vadībā, kurš ir iekļauts LELB garīdznieku sarakstā;	garīdznieki, kuri aktīvi kalpo, kuri ir nekalpojoši, atvaiļināti vai emerīti. Vai šajā sadaļā būtu vajadzīgs definēt, kas ir LELB garīdznieku saraksts?	Izstrādāt noteikumus “Par LELB garīdznieku sarakstu” (par saraksta veidošanas principiem un pārskatīšanas regulatīti).
		<i>Pamatojums: LELB likuma 16.pants</i>	
		2. Izstrādāt paplašinātu termina “diakons” definīciju, lai būtu skaidrs nošķirums starp mācītāju un diakonu. (arhib. J. Vanaga priekšlikums)	
1.p. Satversmē ir lietoti šādi termini: Amatpersonas: 20) LELB garīgie darbinieki - ...	20) LELB garīgie darbinieki – bīskapi, pravesti, mācītāji, palīgmačītāji, diakoni un neordinētie garīgie darbinieki	Pie garīgiem darbiniekiem nepieciešams pievienot arī diakonus, jo šim amatam ir savas tiesības, pienākumi un uzdevumi draudzēs.	3. Vērst uzmanību uz neordinēto garīgo darbinieku amatpersonu tiesību statusu. Nepieciešami labojumi, precīzējumi, jo diakoni un neordinētie garīgie darbinieki nav LELB amatpersonas (Skat. 143.pants.) <i>Jānis Cepurīts: priekšlikums:</i> <i>papildināt ar “atbilstoši nosūtījumam kalpošanā”</i>
117. Bīskapu kolēģijas tiesības un uzdevumi ir: 5) lemt par mācītāju un diakonu ordināciju;		Svarīgi paredzēt, ka Bīskapu kolēģija pieņem lēmumu par diakonu ordināciju, tāpat kā par mācītājiem.	
120.p. Bīskapu kolēģijai ir tiesības atņemt mācītājam un diakonam amatu un tiesības, ja ir konstatēts, ka mācītāja saistība ar LELB ir pārtraukta, vai mācītājs studina mācības, kas pretrunā ar LELB Satversmes Preambulā noteikto mācību vai nepareizi pārvalda Sakramentus, vai ar savu darbību mācītājs apkauņo garīgo amatu.	120. Bīskapu kolēģijai ir tiesības atņemt mācītājam un diakonam amatu un tiesības, ja ir konstatēts, ka mācītāja vai diakona saistība ar LELB ir pārtraukta, vai mācītājs vai diakons studina mācības, kas pretrunā ar LELB Satversmes Preambulā noteikto mācību vai nepareizi pārvalda Sakramentus, vai ar savu darbību mācītājs apkauņo garīgo amatu.	Šis pants Satversmē ir īpaši nozīmīgs attiecībā uz garīdzniekiem, tai skaitā diakoniem.	4. Diakona kalpošanas noteikumos precīzi dodefinēt kādus sakramentus un kā pārvalda diakons. 5. Labot priekšlikumā no “un” uz “vai” pēc iēgas un satura.

	mācītājs vai diakons apkauno garīgo amatu.		
19.p. Diecēzes bīskaps ir savas diecēzes mācītāju garīgais vadītājs, dvēselkopējs un gans.	19. Diecēzes bīskaps ir savas diecēzes mācītāju un diakonu garīgais vadītājs, dvēselkopējs un gans.	Būtu jāatspoguļojas pie diecēzes bīskapa, ka viņš ir arī diakonu gans un garīgais vadītājs.	6. “Diecēzes bīskaps ir savas diecēzes garīdznieku garīgais vadītājs, dvēselkopējs un gans.”
25.p. 1) ordinēt mācītājus savā diecēzē;	1) ordinēt mācītājus un diakonus savā diecēzē; 7) izteikt diecēzes diakoniem , mācītājiem un pāvestiem brīdinājumu par neatbilstību amatam, pazemināt amatā, astādināt no amata pienākumu pildīšanas.	Šis ir Satversmes pants kas dod bīskapam pilnvaras ordinēt arī diakonus.	7. “Izteikt diecēzes garīdzniekiem brīdinājumu par neatbilstību amatam, pazemināt amatā, astādināt no amata pildīšanas.” 8. Vērst uzmanību lai priekšlikumos tiktu ievērota subordināciju garīdznieku amatu pakāpēs.
25.p. 7) izteikt diecēzes mācītājiem un pāvestiem brīdinājumu par neatbilstību amatam, pazemināt amatā, astādināt no amata pienākumu pildīšanas.	10) saskaņā ar Baznīcas noteikumiem nozīmēt amatā draudžu mācītājus un diakonus ; 11) mainīt kalpošanas vietu palīgmācītājiem, diakoniem un mācītāja vietas izpildītājiem.	Šie abi Satversmes panti regulē bīskapa pilnvaras norīkot un nosūtīti, kā arī mainīt kalpošanas vietu savas diecēzes garīdzniekiem. Svarīgi, lai šeit ir minēti diakoni.	9. “Saskaņā ar Baznīcas noteikumiem nozīmēt amatā draudžu mācītājus un diaconus ; 11) mainīt kalpošanas vietu palīgmācītājiem, diaconiem un mācītāja pienākumu izpildītājiem. “
25.p. 10) saskaņā ar Baznīcas noteikumiem nozīmēt amatā draudžu mācītājus; 11) mainīt kalpošanas vietu palīgmācītājiem un mācītāja vietas izpildītājiem.	92. Prāvests ir iecirknā mācītāju, palīgmācītāju, diakonu , neordinēto garīgo darbinieku un draudžu tuvākais priekšnieks un padomdevējs.	Prāvestam vajag paredzēt tiesības vadīt arī diakonus iecirknā līmenī.	
130.p. Mācītāju konferences dalībnieki ir bīskapi, prāvesti, mācītāji, palīgmācītāji, kuri		Diakonu piedalīšanās Mācītāju konferencē var notikt bez balsttiesībām, jo tas ir saistīts ar teoloģisko kvalifikāciju, piņemot	11. “Mācītāju konferences dalībnieki ir bīskapi, prāvesti, mācītāji, palīgmācītāji, kuri atrodas LELB

<p>atrodas LELB garīdznieku sarakstā. Mācītāju pienākumu izpildītāji konferencē piedalās bez balsstiesībām.</p> <p><i>Principiāli izšķirt jautājumu par diakonu balsstiesībām.</i></p>	<p>atrodas LELB garīdznieku sarakstā. Diakoni un mācītāju pienākumu izpildītāji konferencē piedalās bez balsstiesībām, izņemot gadījumus, ja tiek lemts par jaujājumiem, kas var skart diakona amata pienākumu veikšanu.</p> <p><i>Principiāli izšķirt jautājumu par diakonu balsstiesībām.</i></p>	<p>garīdznieku sarakstā. Diakoni un mācītāju pienākumu izpildītāji konferencē piedalās bez balsstiesībām, izņemot gadījumus, ja tiek lemts par jaujājumiem, kas var skart diakona amata pienākumu veikšanu.</p> <p><i>Principiāli izšķirt jautājumu par diakonu balsstiesībām.</i></p>
<p>132.p. Diecēzes konventa dalībnieki ir diecēzes bīskaps, diecēzes prāvesti, mācītāji, palīgmačītāji, kuri atrodas LELB garīdznieku sarakstā. Diecēzes diakoni un mācītāju pienākumu izpildītāji konventā piedalās bez balsstiesībām.</p>	<p>132. Diecēzes konventa dalībnieki ir diecēzes bīskaps, diecēzes prāvesti, mācītāji, palīgmačītāji, kuri atrodas LELB garīdznieku sarakstā. Diecēzes diakoni un mācītāju pienākumu izpildītāji konventā piedalās bez balsstiesībām, izņemot gadījumus, ja tiek lemts par jaujājumiem, kas var skart diakona amata pienākumu veikšanu.</p> <p><i>Principiāli izšķirt jautājumu par balsstiesībām.</i></p>	<p>12. Diecēzes konventa dalībnieki ir diecēzes bīskaps, diecēzes prāvesti, mācītāji, palīgmačītāji, kuri atrodas LELB garīdznieku sarakstā. Diecēzes diakoni un mācītāju pienākumu izpildītāji konventā piedalās bez balsstiesībām, izņemot gadījumus, ja tiek lemts par jaujājumiem, kas var skart diakona amata pienākumu veikšanu.</p> <p><i>Principiāli izšķirt jautājumu par balsstiesībām.</i></p>
<p>134.p. Iecirkņa konventa dalībnieki ir iecirkņa prāvests, iecirkņa mācītāji, palīgmačītāji, kuri atrodas LELB garīdznieku sarakstā. Iecirkņa mācītāju pienākumu izpildītāji konventā piedalās bez balsstiesībām.</p>	<p>134. Iecirkņa konventa dalībnieki ir iecirkņa prāvests, iecirkņa mācītāji, palīgmačītāji, kuri atrodas LELB garīdznieku sarakstā. Iecirkņa diakoni un mācītāju pienākumu izpildītāji</p>	<p>13."Iecirkņa konventa dalībnieki ir iecirkņa prāvests, iecirkņa mācītāji, palīgmačītāji, kuri atrodas LELB garīdznieku sarakstā. Iecirkņa diakoni un mācītāju pienākumu izpildītāji konventā piedalās bez balsstiesībām, izņemot gadījumus, ja tiek lemts par</p>

	konventā piedalās bez balsstiesībām.	jautājumiem, kas var skart diakona amata pienākumu veikšanu.” <i>Principiāli izšķirti jautājumu par balsstiesībām.</i>
74.p. Draudzes padomei bez iepriekš minētā vēl ir šādas tiesības un pienākumi: 5) noteikt draudzes mācītājam algu un organizēt draudzes mācītāja ievēšanu amatā; vajadzības gadījumā arī diakonam	Vajadzētu paredzēt iespēju draudzes padomei lemt par draudzes diakona atalgošanu. 5) noteikt draudzes mācītājam un vajadzības gadījumā arī diakonam algu un organizēt draudzes mācītāja ievēšanu amatā;	14. “5) noteikt draudzes garīdzniekiem algu/ amata atlīdzību un organizēt draudzes mācītāja ievēšanu amatā, vai “5) noteikt draudzes garīgajam personālam algu/ amata atlīdzību un organizēt draudzes mācītāja ievēšanu amatā”;
84.p. Draudzes valdei ir šādi pienākumi: 4) nodrošināt draudzes mācītāja un arī diakona atalgošanu;	4) saskanā ar padomes lēmumu nodrošināt draudzes mācītāja un arī diakona atalgošanu;	17.”4) saskanā ar padomes lēmumu nodrošināt draudzes mācītāja un garīdznieku/garīga personāla atalgošanu”. <i>Izvēlēties atbilstošāko terminu.</i>

Priekšlikums veidot jaunu Satversmes sadaļu **aiz** sadalas Macītājs, vienlaicīgi veicot izmaiņas pantu numerācijā. (Izmainot Satversmes satura rādītāju tāpat tiks izmaiņīta numerācija un nebūs svarīgi saglabāt iepriekšējo pantu numerāciju)

3.1.2. Macītājs	Diakons	BTK atzinums/īeteikums
39. Macītājs ir atbilstoši LELB kārtībai aicināts un ordinēts LELB darbinieks (130.)	1. Diakons ir atbilstoši LELB kārtībai aicināts un ordinēts LELB darbinieks. 2. Diakons savā amatā reprezentē Kristu kā visu kalpu jeb pirmo diakonu un Baznīcas kopīgajā uzdevumā stiprina visu ticīgo iesaistīšanos turpināšanā, veidojot un stiprinot visu ticīgo diakonātu. Diakons savā amatā kā Baznīcas iecelts un aicināts izpildīt karitatīvas, liturgiskas, kā arī administratīvās funkcijas un kalpo macītāju un bīskapu pārraudzībā.	<i>BTK – Normā nepieciešams noteikt diakona amata uzdevumus</i>
40. Macītāja uzdevums ir Dieva Vārda studināšana, Sakramentu pārvaldišana saskaņā ar Svētajiem Rakstiem, Kristus iestādījumu un LELB mācību, kā arī draudzes garīga vadīšana un visas draudzes darbības pārraudzīšana. Viņš vada, organizē, koordinē, plāno un motivē draudzes garīgo dzīvi. (131.)	3. Diakons savas draudzes mācītāja/u un diecēzes bīskapa pārraudzībā par savu darbību ir atbildīgs arhibīskapa, diecēzes bīskapa un iecirkņa prāvesta priekšā.	<i>3. Diakons kalpo savas draudzes mācītāja/u un diecēzes bīskapa pārraudzībā par savu darbību ir atbildīgs arhibīskapa, diecēzes bīskapa un iecirkņa prāvesta priekšā.</i>
41. Macītājs par savu darbību ir atbildīgs arhibīskapa, diecēzes bīskapa un iecirkņa prāvesta priekšā. (132.)	4. Kvalifikāciju diakona amatam, pieteikšanās kārtību, eksamināciju un ordināciju nosaka šīs Satversmes formulētie kriēriji.	<i>BTK priekšlikums: Papildināt 84.pantu 1.I.apakšpunktu par diakona izglītības standartu.</i>
42. Saskaņā ar LELB mācību, kas šīs Satversmes preambulā ir noteikta par LELB pamatu, ordināciju garīdznieka amatā var lūgt vīrietis, kurš ir saņēmis Dieva un Baznīcas aicinājumu, un atbilstoši LELB kārtībai sagatavots amatam. Pieteikšanās kārtību, eksamināciju un ordināciju pieņem bīskapu kolēģija.	4. Kvalifikāciju diakona amatam, pieteikšanās kārtību, eksamināciju un ordināciju nosaka šīs Satversmes noteikumi. Lēnumu par ordināciju pieņem bīskapu kolēģija.	<i>(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar LELB 27. 42.pantā un LELB noteikumos formulētie kriēriji.</i>
	<i>Sinodes lēmumu Nr. 2.1, 03.06.2016.) (133.)</i>	
43. Draudzes mācītājs ir draudzes padomes un valdes loceklis, piedalās to sēdēs un draudzes sapulcē. (136.)	5. Diakons uzsāk kalpot kalpošanas vietā saskaņā ar diecēzes bīskapa lēmumu, par to	

<p>44. Ja draudzē ir vairāki mācītāji, viens no tiem ir virsmācītājs, kurš vada visu draudzes garīgo darbu un draudzes pārējo mācītāju un garīgo darbinieku darbību. Virsmācītāju ievēl draudzes padome. Virsmācītāju apstiprina diecēzes bīskaps. Evanģēlija pasludināšanā un Sakramentu pārvaldīšanā draudzes mācītāji ir vienlīdzīgi. Draudzes mācītājiem sava kalpošana jāveic brāļīgā sadraudzībā un jārūpējas, lai viņu kalpošana draudzi stiprina un ceļ. Amata pienākumu sadalījumu nosaka virsmācītājs. (137.)</p>	<p>5. Diakons uzsāk kalpot kalpošanas vietā saskanā ar diecēzes bīskapa lēmumu, par to saņemot rakstisku nosūtījumu. Diakons savas kalpošanas uzdevumus un tiesības saņem no draudzes mācītāja vai bīskapa, saskanā ar LELB Noteikumiem.</p> <p><i>BTK priekšlikums:</i> <i>Sādājas sākumā atsveišķā pantā noteikt:</i> <i>“Diakona kalpošanas tiesības, pienākumus un uzdevumus nosaka Baznīcas noteikumi “Par diakona amatu”.”</i></p> <p>6. Diakons draudzē, kurā kalpo var piedalīties draudzes sēdēs un sapulcē bez balsstiesībām.</p> <p><i>BTK priekšlikums:</i></p>
<p>45. Mācītājiem ir jākopj savstarpēja sadraudzība. Viņi ir aicināti cits citam sniegt padomu un palīdzību jautājumos, kas skar mācību, kalpošanu un dzīvi. (138.)</p>	<p>46. Mācītājam ir aizliegts izpaust grēksūdzes un dvēseļkopšanas sarunas saturu. (139.)</p> <p>47. Citus draudzes mācītāja pienākumus un viņa attiecības ar draudzes un LELB institūcijām nosaka Baznīcas noteikumi. (140.)</p> <p>48. Mācītāju emeritēšanās kārtību nosaka Virsvaldes noteikumi. Draudzes mācītājs var atteikties no draudzes mācītāja pienākumu pildīšanas tādu apstākļu dēļ, kurus par svarīgiem uzskata bīskaps. (141.)</p> <p>49. Mācītājam var atlēmt garīgo amatu gadījumos, ko paredz šīs Satversmes 120. pants. (142.)</p> <p>50. Pēc ordinācijas mācītājs kalpo palīgmācītāja pakāpē diecēzes bīskapa rīcībā un LELB iecirknā prāvesta pakļautībā. Lēmumu par pilnu mācītāja tiesību</p>

<p>piešķiršanu pieņem diecēzes bīskaps. Lēmumu par pilnu mācītāja tiesību piešķiršanu var pieņemt Bīskapu kolēģija līdz ar lēmumu par ordināciju. Pēc mācītāja pilnas pakāpes piešķiršanas mācītājs iegūst visas LE LB Satversmē paredzētās mācītāja tiesības. Lai draudzes nepaliktu uz ilgāku laiku bez garīgas aprūpes, kad tām ciādi nav iespējams atrast mācītāju, Bīskapu kolēģija var ļaut ordinēt kalpošanai šajā draudzē kandidātus ar zemāku vispārēju un teoloģisku izglītību. Viņiem jābūt pieiekami sagatavotiem draudzes garīgās aprūpes darbam un spējīgiem sludināt Dieva Vārdu. Šādi garīdznieki tiek sauktī par palīgmacītājiem. Diecēzes bīskaps palīgmacītājiem var piešķirt mācītāja amata pakāpi, ja viņi parādījuši ne mazāk kā piecus gadus ilgu nevainojamu kalpošanu un šai laikā pastāvīgi ir papildinājuši savu izglītību.</p> <p>(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar LE LB 27. Sinodes lēmumu Nr. 2.1., 03.06.2016.) (134.)</p>	<p>7. Diakons uztur ar amata brāļiem brālīgas un cienas pilnas attiecības. Diakons dod un pieņem amatbrāļu padomu un pāraņešbu.</p> <p>8. Diakons nedrīkst izpaust nekādu informāciju, kas vīžam ir kļuvusi zināma kā garīgām padomdevējam. Ja persona ir atļavusi diakonam pēc viņa ieskatītam izpaust dzīvdēto informāciju, tomēr ir rūpīgi jāpārdomā, kādā gadījumā un cik lielā mērā tā ir izpaužama. Sensitīvus personas datus diakons nedrīkst izpaust ne pieredrošām personām.</p> <p>9. Cītus diakona tiesības, pienākumus un izdevešanas vīja attiecības ar draudzes un LE LB institūcijām nosaka Baznīcas noteikumi.</p> <p>10. Diakona emeritēšanas kārtību nosaka Virsvaldes Virsvaldes noteikumi. Diakons var atteikties no savu pienākumu pildīšanas tādu apstāklu dēļ, kurus par svārīgiem uzskata bīskaps.</p> <p>11. Diakonam var atņemt garīgo amatu gadījumos, ko paredz šīs Satversmes 90. pants.</p>
<p>51. Palīgmacītājam nav tiesību tilti ievestam draudzes mācītāja amata un tilti ievēlētam LE LB amatos kā mācītājam, izņemot amatus draudzes padomē un valdē. (135.)</p>	

BTK vadītāja piezīme:

Terminis "garīgais personāls" tiek lietots Religisko organizāciju likuma 7.1 pantā, nosakot, ka tikai šajā likumā noteiktajā kārtībā reģistrētas RO var veidot garīgā personāla mācību iestādes. Tas būtu attiecīnāms uz LA, kas ir LE LB garīgā personāla mācību iestāde.
Sanukārt, LE LB likuma ir noteikts, ka "Baznīcas garīdznieki" -Baznīcas garīdznieku sarakstā iekļautais garīgais personāls.

Šis termins ir definēts likumos, tāpēc to varam lietot arī LELB Satversmē, kur tas ir nepieciešams. Skaidrs, ka garīgais personāls būs tie, kas ir iekļauti LELB garīdznieku sarakstā.